

2021/10/31

GAU BELTZA

Zergatik antolatu dugu Gau Beltza?

Langile-talde batek egindako **proposamenak Ikastolaren Plan Estrategiakoaren eta UKParen honako helburuekin bat egiten duelako:**

1. **Ikastola, Euskara eta Euskal kulturaren bultzatzaile** izanda, munduko gainerako hizkuntza eta kulturei irekita egotea.
2. **Herrian modu aktiboan txertatzea**, herriko eragile ezberdinekin **elkarlana** sustatuz.
3. **Oreretakideen arteko harreman** egokiak bultzatzea.

Jakina da **gure herrian egun honen inguruko bizipenak eta usadioak aldatu** egin direla azken urteetan: gureak zirenak itzali eta atzeritik eraldatuta etorritako jaiek hartu dute haien lekukoa.

Hortaz, **gureak diren kontakizunetatik abiatuta, gure herrikideek Gau Beltza ospatzen zutenaren testigantzak egon bai baitaude**, jai hau birsortzea dugu helburu; eta honen guztiaren ardatz herria, komunitatea, aniztasuna, berdintasuna, izaera eta euskara izango dira.

Zer da Gau Beltza?

XX. mendearen erdialdera arte, itxuraz, urriaren 31n (urriaren amaieran/azaroaren hasieran) Arimen Gaud/Gau Beltza ospatzeko ohitura oso zabalduta zegoen Euskal Herriko txoko askotan. Ikerketek diotenez, ia toki guztietan topatu dira testigantzak. Esan bezala, gure herrian ere bai.

Ospakizun xumea zen, ez festa bat: kalabazak, arbiak... husten ziren aurpegi forma emanaz beldurra sortzeko, haur eta gazteek bide bazterretan kandelak ezkutatzen zituzten, gaztaina erreak jaten ziren, etxez etxeko eske-errondak ospatzen ziren (negu parteko beste jai ezagunetan egiten den gisan)...

Ikerketa desberdinen ustez, festak jatorri zeltiar eta paganoa du. Urriaren 31ren bueltako gau batez Samhain festa ospatzen zuten. Samhain-ek udaren amaiera esan nahi du.

Ospakizun horrekin amaitutzat ematen zuten uzta garaia eta negua hasten zen haientzat. Beren ustez, Samhainaren etorrerarekin estutzen zen mundu honen eta Beste Munduaren arteko lotura, eta, beraz, izpiritu on zein txarrentzat errazagoa zen bien arteko muga zeharkatzea.

Gaua hildako arbasoak omentzeko aprobetxatzen zuten, eta haien izpiritua festara gonbidatzen zuten. Aldi berean, izpiritu gaiztoak uxatu egiten zituzten, eta horretarako erabiltzen zituzten mozorroak eta maskarak. Kuiak eta arbiak ere jartzen zituzten, kandlekin. Ondoren, erromatarrek sartutako aldaerak etorri ziren; eta jarraian, kristautze prozesuaren eraginak.

Ameriketako Estatu Batuetara irlandarrek eta eskoziarrek eraman zutela pentsatzen da. Geroztik bihurtu da festa komertzial, eta gisa horretara heldu da bueltan gurera.

Gau Beltza: Ikastolako lanketa

Helburuak:

- Garai bateko usadioa/tradizioa ezagutzera ematea
- Ikastolak antolatutako festa ezagutzera ematea
- Herriko beste eragileekin elkarlanean aritzea
- Ikastolaren izaera eta baloreak gogora ekartzea

HAUR HEZKUNTZA:

- Historia landu geletan, mozorro ereduak ikusi eta Pirritx eta Porrotxen “animen gaua” abestia entzun (bideoa ere bada youtuben)
- Eraikinak apaindu

LEHEN HEZKUNTZA:

Denek:

- Zer da Gau Beltza?
- Dantza ikasi
- Nola mozorrotu?
- Beldurrei buruz hitz egin eta paperean idatzi/marraztu. (Urriaren 31n Linon erretzeko)
- Kalabaza pastelaren errezeta landu eta etxera eraman.

DBH

- Gau Beltzaren jatorria eta Ikastolak antolatutako festaren xehetasunak eman ikasgeletan Euskaraz Biziko kideek tutoreen laguntzaz.
- Urriaren 31ko Kalabazaren Bidean parte hartzeko zanko gainean ibiltzen ikasi.
- Ikasleen eta guraso eta langileen arteko ipuin eta mikroipuin lehiaketa.
- Desfilean zehar antortxak eramango dituzte.

BATXILERGOA:

- Aisiolako begiraleak → Desfilean zehar txoko ezberdinetan sustoak emango dituzte.

Gau Beltza: herriari proposamena

Laguntzaileak:

Amulleta tanbor kofradia, Ereintza dantza taldea, Urdaburu mendizale elkarteak eta Xenpelar AEK euskaltegia

Kalabazaren Bidea:

Urriak 31: 19:30ean Santa Kabiata eta herriko hainbat kaleetatik pasa ostean, Gamon Zumardian amaierako ekitaldia.

Parte-hartzaileak: **hala nahi duen herritar orok parte hartu ahal izango du.** Ahal izatera, mozorrotuta, eskuan kalabaza/arbía/kandela/kriseiluarekin eta Zumardiko beldurren eltzean erretzeko izua idatzita patrikan.

Kalabazaren Bidea:

Kalabazaren gurdiak, zankolariak, kriseilu eta kandela eramaleek... gidatuta, ibilbidea honakoa izango da.

Eragile laguntzaileen emanaldiak bidean zehar edo Zumardiko azken emanaldian izango dira.

Urdaburu (Topoko zubia) Txalapartariak (Mikela Zulo) eta Adar joleak (herriko plazan))

Amulleta tanbor kofradia (Gamon Zumardian)

Aisiola: Udaletxeko balkoia eta liburutegi zaharreko balkoian.

Zumardia: beldurren eltzea, jan-edaria, zezen suzkoa

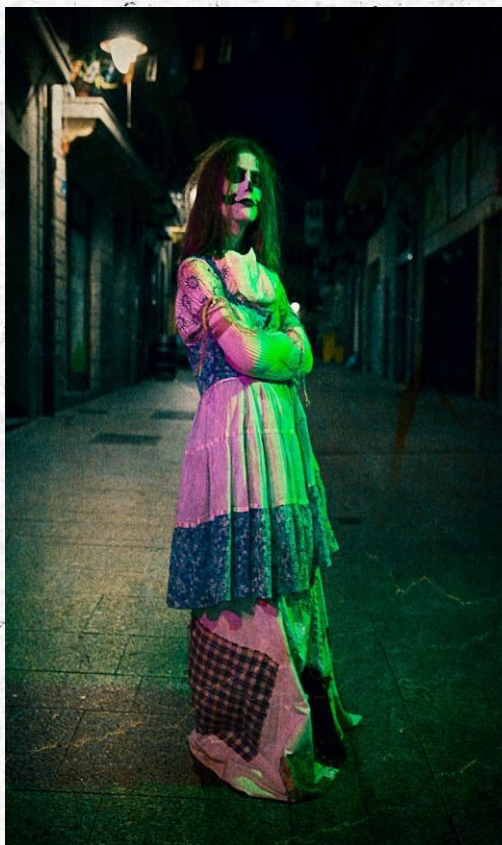
Nola parte har dezakegu Gau Beltzean?

Mozorroa (etxeko maindire eta trapu zaharrekin, eta margoekin)

Mozorroa (etxeko maindire eta trapu zaharrekin, eta margoekin)

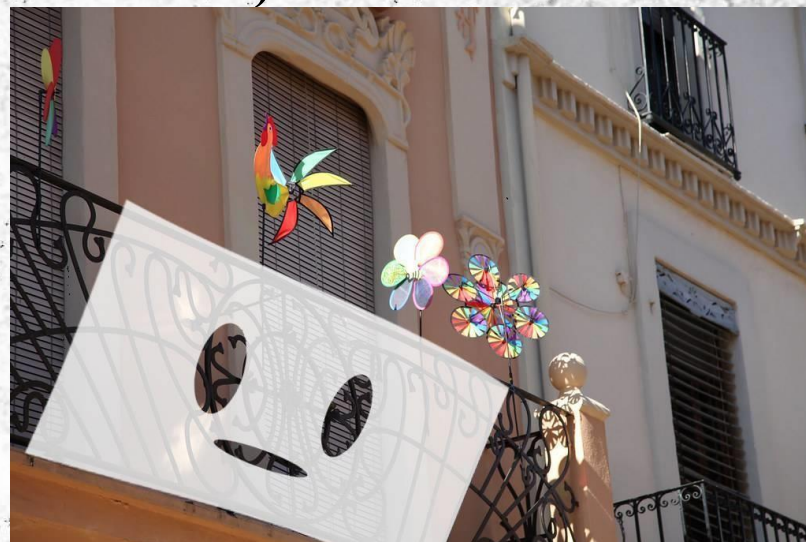

**Kalabaza
hutsak**

**Leiho eta balkoietarako
apaingarritarako banderola
(maindre eta trapu
zaharrekin)**

Informazio gehiago

www.gaubeltza.eus